

Linxuit

Linx+

DRIEMAANDELIJKS MAGAZINE VAN LINX+

JUNI 2023

**20 JAAR
LINX+**

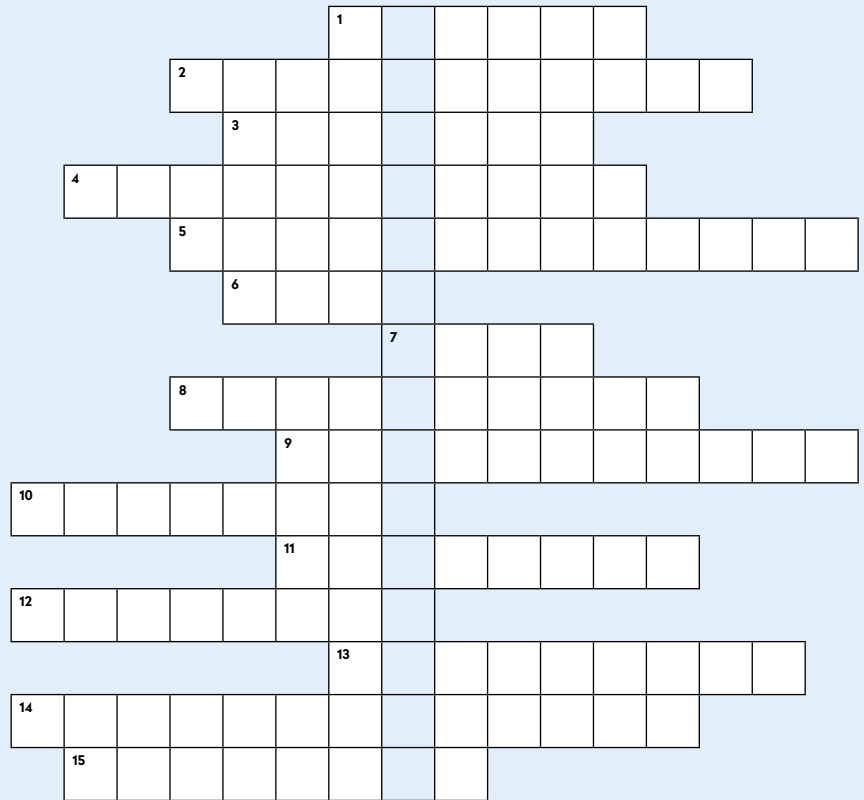
ZIE PAGINA 14

**23 september:
Linx+ dag Gent**

**Interview:
Pol Cosmo**

KRUISWOORD

1. Componist van De Internationale (voornaam)
2. Park waar expo Schafttijd plaatsvindt
3. Zuid-Afrikaanse president en antiapartheidsstrijder
4. Ziekte die in De Mick behandeld werd
5. Koor op de Linx+dag
6. Lens op de Mens (gemeente)
7. Schreef gedicht op herdenkingsdag stemrecht (voornaam)
8. Mijnsite bij Charleroi
9. Nieuwe naam van De Vooruit in Gent
10. Locatie van gebouw van Inbev in Leuven
11. Voormalig directeur van De Barkentijn
12. Oude slijperij in Nijlen
13. Vertrekplaats minicruise
14. Aalsterse volksschrijver
15. Straatkunstenaar die insecten maakt

LINXUIT LEZEN LOONT! Alle antwoorden vind je in deze Linxuit. Stuur het woord dat we zoeken voor 1 september 2023 naar info@linxplus.be of Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel. Vermeld duidelijk je naam en adres. Onder alle juiste inzendingen verloten we een exemplaar van het boek 'Woke is het nieuwe Marrakech-pact' van Tom Lanoye (tekst van de Paul Verbraekenlezing). Succes!

WINNAAR VORIG KRUISWOORD "Borgerhout" was het woord dat we zochten. Alan Winckels uit Baasrode is de gelukkige winnaar van ons boek 'Leve het stemrecht voor iedereen!'. Veel leesplezier!

COLOFON

Driemaandelijks magazine van Linx+ vzw.
2023 • jaargang 3 • nummer 2

Linxuit is gratis voor vrijwilligers van Linx+. Andere geïnteresseerden kunnen zich abonneren voor 5 euro per jaar op BE79 8777 9643 0233.

Medewerkers en contact

Linx+, Hoogstraat 42, 1000 Brussel
tel. 02 289 01 80

info@linxplus.be, www.linxplus.be

els.rits@linxplus.be

lotte.peeters@linxplus.be

marc.spruyt@linxplus.be

rudi.derechter@linxplus.be

sandra.temmerman@linxplus.be

Verantwoordelijke uitgever

Caroline Copers,
Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Foto op de omslag

Ons Huis op de Vrijdagmarkt in Gent.

© JÜRGEN AUGUSTEYNS/LINX+

Linx+ in jouw regio

Antwerpen
stien.verbelen@linxplus.be

Limburg
carla.verdingh@linxplus.be

Mechelen-Kempen
nadia.market@linxplus.be

Oost-Vlaanderen
hendrik.braet@linxplus.be,
sabrina.meijs@linxplus.be

Vlaams-Brabant
wim.lahou@linxplus.be

West-Vlaanderen
marc.bonte@linxplus.be

Coördinatie en eindredactie: Marc Spruyt
Opmaak: Rudi De Rechter

 www.linxplus.be

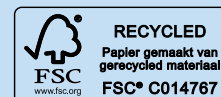
 www.linxplus.be/nieuwsbrief

 www.facebook.com/linxplus

 www.instagram.com/linxplus

Disclaimer Linx+ streeft ernaar om op een wettelijke en correcte manier om te gaan met jouw persoonsgegevens. Wij doen er alles aan om je privacy te waarborgen en gaan daarom zorgvuldig om met de gegevens die we verzamelen over jouw persoon. Je ontvangt dit magazine als abonnee uit ons adresbestand. Indien je dit in de toekomst niet meer wenst, kan je ons hiervan schriftelijk op de hoogte stellen via info@linxplus.be of Linx+ tav Els Rits, Hoogstraat 42, 1000 Brussel.

Druk Graphius / gedrukt op Circle offset (milieuvriendelijk en 100% gerecycleerd) papier

UIT PAS

 Vlaanderen
verbeelding werkt

SANDRA ZEGT

Dat warme gevoel vanbinnen

Misschien is het de hittegolf in de dagen dat ik dit schrijf, of misschien zijn het de golfjes van goed nieuws en de inspirerende momenten van de afgelopen weken die ons een warm gevoel geven...

De herdenking in Borgerhout van de vijf arbeiders die het leven lieten in de strijd voor het Algemeen Stemrecht werd een boeiende dag. De ruime opkomst geeft aan dat er nood is aan het blijven vertellen van de verhalen uit de sociale strijd uit het verleden en die te spiegelen aan wat er vandaag rondom ons gebeurt.

Intussen kwam ook de visitatiecommissie van de Vlaamse Overheid langs om onze werking door te lichten. Op kritische maar waarderende wijze kregen we feedback over wat er volgens hen goed loopt en waar we nog werk aan hebben. Voorlopig komen we uit op een positief advies met een aandachtspunt rond een breder bereik in de samenleving en een structurele focus op kansengroepen. Terechte opmerkingen waar we de komende periode actiever rond zullen werken. We kijken hiervoor ook naar onze achterban om samen met ons als ambassadeurs onze werking verder op de kaart te zetten. Want Linx+, dat maken we samen!

Intussen is ons verjaardagsfeest definitief gepland en kijken we er naar uit om onze vrijwilligers en fans op zaterdag 23 september 2023 massaal te verwelkomen in Gent. Hoe de dag eruit ziet, lees je verder in dit magazine. Snel inschrijven is de boodschap, want voor sommige activiteiten zijn de plaatsen beperkt!

Maar ook de komende maanden kan je met Linx+ op stap. Deze zomer plannen we maar liefst vier wandelingen uit het Anders Bekeken-aanbod in Wallonië en samen met ons ontdek je het diamantcentrum in Nijlen, bezoek je de Verbeke Foundation of ga je op stap in Pelt tijdens het fotofestival 'Lens op de Mens'. We blijven dus niet stilzitten bij Linx+, maar kijken toch stilaan uit naar vakantie. Ook voor jullie een deugddoende vakantie gewenst, en tot gauw!

Sandra

Sandra Temmerman, coördinator Linx+

Vacature educatief medewerker
projectontwikkeling

**Hou jij mee de schwung
in onze projecten?**

Help jij onze projecten rond Sociale Fotografie en Stiel verder uitbouwen? **Solliciteren** kan tot en met 16 juli 2023. Info: www.linxplus.be/vacature.

BEZOEK DEZE ZOMER ONZE LINX+ PROMOSTAND

- 14-23 juli: Gentse Feesten**
(Ons Huis)
- 17 juli: Zotte Maandag** in Pittem
- 3 september: Cultuurmarkt** in Knokke-Heist
(CC Scharpoord)
- 9-10 september: Manifiesta** in Oostende
(Hippodroom)
- 9-10 september: Open Monumentendag**
(Ons Huis)
- 16 september: Cultuurmarkt** in Gent
- 23 september: Linx+dag** in Gent

AFDELINGSNIEUWS

1 Ronse

Met de lente in zicht ging Linx+ De Brug Ronse op 19 februari van start met een bruisende lunch waar op het lokaal bestuur een talrijke opkomst mocht verwelkomen. Tijdens deze startactiviteit werd ook de verzelfstandigde werking van Linx+ toegelicht en het nieuwe logo van Linx+ De Brug Ronse gepresenteerd. Na het eten kon men genieten van een muzikale dansgelegenheid en werden de leden warm gemaakt voor de verschillende activiteiten die Linx+ De Brug Ronse nog op het programma heeft staan voor 2023. We kijken er al naar uit om het samen mee te maken!

2 Brugge

Linx+ Viva La Vida organiseerde op zondag 5 maart een panelgesprek over vrouwen op de vlucht. Dit deden ze in het kader van de Internationale Vrouwendag. Sprekers Baraa Khadra, Lucia Dewitte, Nadia Ben Mohamed en Yvette Umutan-gana kwamen interessante verhalen vertellen waar heel het publiek geboeid naar luisterde. Wat een topvrouwen!

3 Veurne

Linx+ De Brigade Veurne was naar jaarlijkse traditie op 22 en 23 maart aanwezig op de Wielerwedstrijd Classic Brugge. Hier voerden ze promo voor Linx+ en voor hun activiteiten om wat aan de herkenbaarheid te werken. Tegelijkertijd spijsde dit weekend ook hun kas met de streekbiertjes die ze verkochten. Lekker!

4 Antwerpen

Op maandag 27 maart ging Linx+ Fotogroep Mikpunt uit Antwerpen op uitstap naar het Provinciaal Domein Vrieselhof. Vijftien fotografen maakten prachtige foto's in het natuurgebied. Tijdens de fotowandeling bezochten ze het Fort van Oelegem, een impressionant monument waar in 1914 de Duitse troepen twee dagen onder vuur werden genomen. Eindigen deden de fotografen in de Remise voor een hapje en drankje. Santé!

5 Genk

Op zaterdag 15 april organiseerde Linx+ Genk een repaircafé in het buurthuis Sledderlo. Jong en oud kwam langs om verschillende spullen te laten repareren. Van fietsen herstellen tot stofzuigers repareren, onze Linx+'ers kunnen het allemaal! Om dit in goede banen te leiden waren er zo'n tiental vaklui aanwezig met het nodige materiaal. Natuurlijk was er ook een drankhoekje waar de mensen gezellig konden babbelen.

6 Houthalen

Op zondag 7 mei organiseerde Linx+'t Cabaljon een brunch met dansnamiddag. Na het lekkere eten kon men dansen tijdens een optreden van duo 'Teen & Tander'. Later werden de deelnemers nog verrast met een optreden van Stónce, een Poolse kinderdansgroep die een lach toverde op ieders gezicht. Kortom, een heel gezellige dag!

7 Gent

Linx+ De Brug Gent spoorde op zaterdag 20 mei naar Brussel. Daar werden ze om 10 uur afgehaald door gids Dirk Lagast die hen een mooi en tof stukje van Brussel liet zien: de Marollen. Dirk deed dit zeer goed en had zelfs de zon besteld. De groep keerde dan ook content weer naar Gent.

Wist je dat... je als Linx+ afdeling je activiteiten kan aankondigen via onze website www.linxplus.be? Zo maak je extra reclame! Stuur minstens één maand op voorhand alle info door naar je afdelingsondersteuner. Enkel activiteiten die openstaan voor een breed publiek en herkenbaar zijn als Linx+ activiteit worden opgenomen.

OPROEP Wil jij jouw activiteit in de volgende Linxuit zien verschijnen?

- * Bezorg dan **een kort verslag én foto** van je evenement aan je regionale afdelingsondersteuner.
- * Vermeld zeker **wat, waar en wanneer**.
- * Vertel ook iets over **hoe het verliep** en of de deelnemers tevreden waren.

Op die manier inspireer je andere afdelingen en zet je je eigen afdeling in de kijker!

- ➔ Zoek je tips om activiteiten te organiseren, of wil je weten hoe je geld in het bakje van jouw afdelingskas kan krijgen? Bezoek dan eens ons vrijwilligersplatform op www.linxplus.be/vrijwilligersplatform (paswoord: vrijwilliger).

4

5

2

7

1

6

5

Lucien Bats – Linx+ CC Boontje

Lucien Bats is de gemotiveerde voorzitter van Linx+ CC Boontje. Linx+ viert dit jaar zijn 20ste verjaardag, maar deze vrijwilligersgroep bestaat al veel langer. Samen met zijn vrouw Marcella en met Gerrit en Ingrid is Lucien al sinds de beginjaren lid van het bestuur. Later sloten er drie nieuwe bestuursleden aan: Maria, Theo en Chris. De eerste activiteiten van het toenmalig Culturele Centrale Boontje werden al 45 jaar geleden georganiseerd. De dag van vandaag organiseert de vrijwilligersgroep nog steeds (Linxe) activiteiten. Een goede reden om te vieren dus!

Ode aan Louis Paul Boon

Lucien: “We zijn eigenlijk gestart in de jaren 1970 op vraag van het ABVV. Toen hebben we een culturele werking van de vakbond opgestart. Het jaar nadien, in 1979, is Louis Paul Boon overleden. Hij schreef cursiefjes –Boontjes– in de krant over dagdagelijkse toestanden. Na zijn overlijden hebben we contact opgenomen met zijn vrouw om zijn naam te mogen gebruiken. Dit mochten we doen op één voorwaarde: we moesten minimum één activiteit per jaar organiseren rond het werk van Boon, zijn boeken, zijn oeuvre. Dit hebben we dan ook ter harte genomen.

We organiseren eigenlijk een heel uitgebreid scala aan activiteiten. Dat gaat over wandelingen, bedrijfsbezoeken, bezoeken aan steden, fietstochten, bezoeken aan de haven van Antwerpen, busreizen enzovoort. In de beginjaren probeerden we twee activiteiten per maand te organiseren. Toen werkten we nog en de kinderen gingen mee. Nu organiseren we zo’n 30 activiteiten per jaar. Dit doen we al zo’n dertig jaar met een vast bestuur van zeven mensen en veel behulpzame vrijwilligers die ons altijd bijstaan bij grote activiteiten.

45 jaar Linx+ CC Boontje

Hoogtepunten van de voorbije 45 jaar? De uitreikingen van de Poëzieprijs Boontje. We hebben 25 jaar lang deze poëzieprijs georganiseerd en kregen hier twee jaar geleden de cultuurprijs van de stad Sint-Niklaas voor. Er waren altijd zo’n 200 tot 300 inschrijvingen en deze gedichten verzamelden we dan in een poëziebundel. Dit concept gaven we ondertussen door aan Zinspiratie, een collectief in Dendermonde. Deze uitreikingen waren echt ons paradepaardje. Ook het onthullen van het borstbeeld van Louis Paul Boon is één van onze mooiste herinneringen. Maar ook de weekends in de Floreal Club, de daguitstappen, bezoeken aan tentoonstellingen en bedrijven zijn hoogtepunten.

Voor ons 45-jarig bestaan hebben we pas een groot feest gegeven, met 78 aanwezigen. Er werd een fotoreportage getoond en toespraken gegeven om terug te blikken op de afgelopen jaren. Op 15 september 2023 organiseren we een concert in het grote casino in Sint-Niklaas om onze verjaardag te vieren, maar ook om ons publiek te verruimen.

Vrijwilligerswerk met een doel

Ik ben al zo lang vrijwilliger omdat ik hou van het verenigingsleven, het is plezant. We hebben er ook een vriendenkring door gekregen. Ik ervaar Linx+ ook nog altijd als noodzakelijk. We moeten blijven investeren in cultuur. Door cultuur hebben we kansen om mensen samen te brengen en te betrekken bij onze doelstellingen. Zo kunnen we samen onze missie blijven uitdragen.

Door het vrijwilligerswerk creëer je een sociaal netwerk. Je helpt mensen uit isolatie, je leert mensen kennen, het houdt je jong en het motiveert je om bezig te blijven. Bovendien word ik gelukkig van het werk dat ik doe. Dus als we gezond blijven, op naar de 50 jaar en dan zien we wel!”

→ Lotte Peeters

“Vrijwilligerswerk houdt je jong”

Lucien Bats

Vier mee 20 jaar Linx+

Op zaterdag 23 september 2023 nodigen we je uit op onze Linx+dag in Gent. We verrassen je met boeiende activiteiten én vieren onze 20ste verjaardag!

Vanaf 9 uur ben je welkom in het Industriemuseum in Gent. Na een warm onthaal met koffie en ontbijtkoeken laten we je Gent ontdekken. 's Middags kom je weer gezellig lunchen in het Industriemuseum (soep + broodjes). Hét moment ook om onze unieke Linx+expo te bezoeken met een terugblik op 20 jaar Linx+ én een blik op de toekomst. Ook onze expo over de strijd voor het algemeen stemrecht zal er staan. 's Namiddags nemen we je terug mee door Gent, te voet of met de boot. Rond 16u30 sluiten we samen de dag feestelijk af met taart, bubbels en een gezellig optreden van onze vrienden van het Genks Citékoor én Vuile Mong.

TICKETS

Dagprogramma: 20 euro / 4 euro met UiTPAS-kansentariaf

Dagprogramma met boottocht: 30 euro / 6 euro met UiTPAS-kansentariaf

Inbegrepen: onthaal / activiteiten voormiddag en namiddag / middaglunch (soep en broodjes) / taart en bubbels / wedstrijd / optredens Genks Citékoor en Vuile Mong

Inschrijven en meer info via www.linxplus.be.

VIER 20 JAAR LINX+ OP DE
LINX+DAG
GENT / INDUSTRIEMUSEUM
ZATERDAG 23 SEPTEMBER 2023

BEZOEK Ons Huis · Vooruit · Amsab-ISG · Boekentoren · Industriemuseum
WANDEL verzet · sociale geschiedenis · street art
DOE viltten · straatfotografie · letterpress
BEKIJK docu Nieuw Gent
VAAR boottocht Portus Ganda
FEEST taart en bubbels · Genks Citékoor · Vuile Mong

MAAK HET MEE! Tickets vanaf €20 / €4 UiTPAS-kansentariaf
 Inschrijven kan op www.linxplus.be

Linx+ WWW.LINXPLUS.BE

Vlaanderen
verbeeldt wett

Programma

- 9u00 **Onthaal** in het Industriemuseum, Minnemeers 10, 9000 Gent
- 9u15 **Welkomstwoord** en opwarmer met CirQ
- 10u00 **Start voormiddagactiviteiten**
- 12u30 **Lunch** / expo 20 jaar Linx+ / expo Leve het stemrecht voor iedereen
- 14u00 **Start namiddagactiviteiten**
- 16u30 **Taart en bubbels** voor 20 jaar Linx+
- 16u45-18u30: **Feestprogramma** met optreden van het Genks Citékoor en Vuile Mong
- 19u Einde

Activiteiten voormiddag

- * Rondleiding **Ons Huis**
- * Rondleiding **Vooruit** achter de schermen
- * Rondleiding **Boekentoren**
- * Rondleiding **Amsab-ISG** achter de schermen
- * Rondleiding **Industriemuseum**
- * Wandeling **Gent Anders Bekeken**
- * **Verzetswandeling**
- * Documentaire '**Nieuw Gent, Snapde?**'
- * **Workshop** viltten

Activiteiten namiddag

- * **Boottocht door Gent**
- * **Graffitiwandeling**
- * Fotowandeling **Straatloper**
- * Wandeling **Gent Anders Bekeken**
- * **Verzetswandeling**
- * Rondleiding **Ons Huis**
- * Rondleiding **Industriemuseum**

* **Workshop** letterpress **Feestprogramma 20 jaar Linx+**

Taart, muziek en bubbels!

Rond 16u30 is het tijd voor een hapje en een drankje. Compaan voorziet een assortiment zoete en hartige taartjes, vergezeld van lekkere drankjes. Ondertussen kunnen we samen genieten van ons hoogsteigen Genks Citékoor dat aanstekelijke nummers over het mijnverleden brengt. De dag afronden doen we om 17u30 met een optreden van niemand minder dan Vuile Mong.

Op stap naar... het Industriemuseum

Over mensen, machines en vakbonden

Het prachtige Industriemuseum wordt de uitvalsbasis van onze Linx+dag in Gent. Je kan hier ook een rondleiding of een workshop volgen. Onze vliegende reporter ging al eens een kijkje nemen en licht alvast een tipje van de sluier...

Het Industriemuseum bevindt zich in een indrukwekkend fabrieksgebouw gelegen in het centrum van Gent, dichtbij de Vrijdagmarkt. Sinds 1976 vertelt het museum (toen nog MIAT: Museum over Industrie, Arbeid en Textiel) kleine en grote verhalen uit de industriële revolutie. Geschiedenis wordt hier terug levend gemaakt via beeld, woord en spraak. Later verhuisde het museum naar de voormalige katoenfabriek aan de Minnemeersburg. Hier word je (nog steeds) ondergedompeld in een verhaal over mensen en machines en hoe deze de wereld voor ons drastisch veranderden.

Het museum heeft een uitgebreide collectie drukpersen en weefgetouwen in de textiel- en drukkerijverzameling. Je kan niet enkel deze uitgebreide collectie bewonderen (met of zonder interactieve rondleiding), maar er is ook de optie om te luisteren naar gepassioneerde vakmensen en deel te nemen aan creatieve work-

shops (ook tijdens de Linx+dag!).

Verder kunnen bezoekers genieten van een prachtig panorama op de historische binnenstad van Gent terwijl ze ontdekken welke gebouwen er vroeger een belangrijke rol speelden.

De Linx+dag zal doorgaan op de eerste verdieping in het museum. Als we een beetje hoger klimmen, komen we op de derde verdieping terecht. Hier is de textielafdeling, waar je wordt ondergedompeld in de wereld van textiel. Je kan er zelf weven en honderden soorten textiel ontdekken.

Een trap hoger bevinden we ons tussen de drukpersen van hout of lood en drukwerken doorheen de geschiedenis. Na een bezoek aan deze zaal ga je naar huis met een eigen mini-zine dat je kan creëren door op verschillende stations kleine opdrachten te doen, gerelateerd aan de drukkerij.

De zalen vertellen niet enkel de geschiedenis van de vakmanschappen, maar tonen ook het belang van de sociale strijd, mutualiteiten en vakbonden verbonden aan de ontwikkelingen binnen deze sectoren.

Natuurlijk kan je na dit alles nog genieten van een lekker hapje en drankje in het museumcafé waar de mensen van vzw Kompas je maar al te graag verwelkomen. Vergeet in de tuin van het Industriemuseum ook

In deze rubriek brengt een Linx+-medewerker verslag uit van een bezoek aan een museum of een andere interessante attractie in België. Zo weet je meteen wat je kan verwachten als je er zelf eens naartoe wil. Heb jij tips voor onze vliegende reporter? Meld ze ons dan via info@linxplus.be.

niet het standbeeld van Pierre De Geyter te begroeten, de componist van De Internationale.

Zelf op stap naar het Industriemuseum?

Je kan het museum bezoeken op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 9u tot 17u. In weekends, op feestdagen en in schoolvakanties is het museum open van 10u tot 18u. Op woensdag is het museum gesloten. Adres: Minnemeers 10, 9000 Gent, tel. 09 323 65 00, info@industriemuseum.be

Een **individueel bezoek** kost 8 euro (Gentenaars: 4,50 euro / UiTPAS-kansentarief 1,20 euro / gratis met de Museumpas).

Een **groepsbezoek** kost 7 euro per persoon voor een groep van minimum 15 personen. Je kan verschillende gegidste groepsrondleidingen volgen voor 90 euro per gids (54 euro via het kansentarief):

- **Kennismaking met het museum (1u30):** Een gids neemt je mee doorheen de hoofdtentoonstelling (het verhaal van mensen en machines), toont je de topstukken en leidt je naar het unieke panorama. Nadien dalen jullie samen af naar de drukkerij- en textielafdeling.
- **Het verhaal van mensen en machines (1u30):** Een gids neemt je mee in het universeel verhaal over mensen en machines en hoe die de wereld veranderden.
- **Drie eeuwen grafische industrie (1u30):** Verhalen en getuigenissen over arbeid in de drukkerijen.
- **100% textiel (1u30):** Over de geschiedenis van de textielindustrie en de huidige uitdagingen die het op de dag van vandaag met zich meebrengt.
- **Expo Burn (1u30):** Nog tot 3 september 2023 kan je expo BURN be-

Het Industriemuseum
© VISITGENT

zoeken over de impact van werken op ons lichaam en onze geest. Van brandgevaar tot burn-out, van prik-klok tot preventie. Gratis te bezoeken met je toegangsticket.

Je groepsbezoek kan je boeken via BOEKjeBEZOEK. De link vind je op www.industriemuseum.be.

→ Wist je dat je via Linx+ de **Museumpas** kan kopen voor 51 euro ipv 59 euro? Met de Museumpas heb je gratis toegang tot meer dan 225 Belgische musea. Bestellen via www.linxplus.be.

LINX+ TIP

Op stap met onze audiotours

Kan je er niet bij zijn op de Linx+-dag maar wil je wel eens op eigen houtje, met je afdeling, familie of vriendengroep Gent ontdekken? Dan kan je op stap met onze gratis audiotour 'Gent Anders Bekeken'. In Gent is de socialistische geschiedenis alom aanwezig. Straten en pleinen, monumenten en andere gebouwen getuigen daarvan. Als er één plein in Gent ooggetuige was van strijd, dan is het wel de Vrijdagmarkt, en daar vertrekt onze wandeling dan ook. Je komt er alles

te weten over De Grote Magazijnen en Ons Huis. Verder op je route onder meer: de eerste bakkerij van de Vooruit, het geboortehuis van Anseele, de Bank van de Arbeid en Feestpaleis Vooruit. En dat alles in sappig Gents, verteld door onze Linx+medewerkster Sabrina!

Nieuwe audiotour: Leuven Vaartkom

De Leuvense Vaartkom, een plaats gedomineerd door de gebouwen van Inbev of 'de Stella'. Maar de laatste jaren ook een plaats waar

nieuwe appartementen uit de grond rijzen, naast gebouwen die herinneren aan de industriële bedrijvigheid in de 19de en 20ste eeuw. De serres van Laken werden hier in elkaar gelast door metaalarbeiders, de maalterijen maakten dankbaar gebruik van de Vaart, Inbev begon op deze plaats aan de uitbouw van zijn imperium. Kortom, een buurt met drie belangrijke fases: het industrieel leven, de verloedering en de heropbouw. Deze audiotour werd ingesproken door studenten Woord van het Conservatorium van Leuven. Luister en laat je meenemen langs de belangrijkste gebouwen en meetrekken in deze toch wel onbekende maar boeiende geschiedenis.

→ **Andere Linx+audiotours:** Antwerpen, Brugge, Kortrijk, Leuven (de Bloednacht), Oostende en Zaventem. Je vindt ze op de gratis app izi.travel of via de QR-code op de foto.

→ Lotte Peeters

De maalterij aan Leuven Vaartkom

© LINX+

Ontdek het rode Gent

Een rode wandeling door Gent, een geleid bezoek aan Ons Huis op de Vrijdagmarkt, een rondleiding achter de schermen van het voormalige Feestlokaal van Vooruit... Aan rood erfgoed geen gebrek tijdens onze Linx+dag in Gent. Geen enkele andere stad in België kent immers nog zoveel stenen getuigen van de socialistische arbeidersbeweging. Wij lichten er alvast enkele uit.

Foto van het plaatsen en afwerken van het monument van Edward Anseele op het Wilsonplein in Gent, 1948.

Standbeeld van Edward Anseele

Geen Gents socialisme zonder Edward 'Eedje' Anseele (1856–1938): stichter van de coöperatieve Vooruit en van het gelijknamige dagblad, medestichter van de Belgische Werkliedenpartij, oprichter van de Bank van de Arbeid, de eerste Vlaamse socialist in het par-

lement, minister in de eerste regering met socialisten... Onder zijn impuls werd de socialistische beweging in Gent uitgebouwd tot een model dat ook buiten de landsgrenzen inspirerend werkte. Over het palmares van Anseele kunnen boeken worden volgeschreven.

Tien jaar na zijn overlijden beeld-

houwde Jozef Cantré hem als volks-tribune die de arbeider de weg wijst naar zijn lotsverbetering. Zijn standbeeld staat op het Woodrow Wilsonplein op het Gentse Zuid. De gelijkenis met het beeld van Jacob Van Artevelde – de 14de-eeuwse Gentse volksheld en opstandelingenleider – op de Vrijdagmarkt is niet toevallig. Gent was in de 14de eeuw de grootste industriestad ter wereld, met een sterke beweging van productiearbeiders. De 19de-eeuwse arbeidersbeweging keek enorm op naar de zelfbewuste middeleeuwse ambachten, die hun eigen lot in handen namen. Artevelde was hiervan het symbool. Anseele gebruikte de Artevelde-pose (met de rechterarm vooruit wijzend) ook vaak tijdens toespraken.

Ons Huis

De Samenwerkende Maatschappij Vooruit begon in 1880 als een coöperatieve bakkerij in de ondergelopen kelder van een Gents café en groeide op een kwarteeuw tijd uit tot een industrieel imperium met eigen winkels, warenhuizen, volkshuizen, apotheken, fabrieken, een vissersvloot, een bank... De kapitalisten met hun eigen middelen verslaan, noemde Anseele dat.

Het coöperatieve principe kwam uit Engeland en was niet per se socialistisch te noemen (er waren ook christelijke, liberale en patronale coöperatieven), maar het ligt wel ten grondslag aan het 'Gentse model'. Kort samengevat kwam dat erop neer dat de opbrengsten van de coöperatie het syndicale en politieke werk, de publicaties, de stakingsacties enzovoort financierden. De coöperatie was de graanschuur en de melkkoe van de beweging.

Het warenhuis van Vooruit bevond zich op de Vrijdagmarkt in De Groote Magazijnen – de rechtervleugel van Ons Huis, opgetrokken in 1899. Kleding, schoenen, meubels en huishoudartikelen waren er te koop. Bovenaan de gevel prijkt de leuze van Karl Marx: 'Werkli-

Postkaart uit 1913 van Ons Huis en SM Vooruit, met links een portret van Emile Vandervelde en een zaaister.

den aller landen verenigt u!'. (Thans huist hier Solidaris.) De Verenigde Bouwwerklieden – de bouwcoöperatieve van Vooruit – realiseerde deze vleugel in 120 weken. Het horloge suggereerde dat de werklieden de arbeidstijd in het oog moesten houden (acht uur werken, acht uur ontspanning, acht uur slapen). Nieuw was dat de magazijnen elektrisch werden verlicht met een eigen drijfkrachtcentrale die ook aan de aanpalende gebouwen het licht schonk: symbool van een nieuwe tijd waarvan het socialisme de lichtdrager was.

Ons Huis moest het nieuwe hoofdkwartier van de Gentse socialisten worden. In de linkervleugel kwam het 'Stadhuis der werkersverenigingen'. Dat bevatte aanvankelijk een café/koffiehuis, bibliotheek, kantoren en vergaderzalen van vakbond, mutualiteit en partij. Op zondag waren er filmvertoningen. Thans huist hier ABVV Oost-Vlaanderen (en ook onze lokale Linx+-medewerkers). Er is in Gent geen symbolischer plaats dan de Vrijdagmarkt. Het plein is sinds eeuwen een belangrijke marktplaats en was ooit een trefpunt van opstandige wevers en hun milities – vandaar het Artevelde-standbeeld. Reeds bij de aankoop van het pand in 1893 schreef

het dagblad Vooruit: "De roode vlag moest wapperen te midden van het volksleven."

De Vooruit

Na de Eerste Wereldoorlog nam Feestlokaal Vooruit in de Sint-Pietersnieuwstraat de rol van socialistisch ontmoetings- en cultuurcentrum over. De letters 'Feestlokaal van Vooruit' pronken nog altijd op de gevel, en ook al heeft het kunstencentrum dat er sinds 1982 huist zich ondertussen herdoopt naar VierNulVier, voor velen blijft dit 'De Vooruit'.

Het was het pronkstuk van de Gentse socialistische beweging, de feestelijke kroon op het hoofd van de coöperatieve. Een waar cultuurpaleis voor de arbeiders. Hier moest de arbeider zich kunnen ontspannen: er waren feestzalen, een café, een bibliotheek, een turnclub, een toneelkring, een harmonie... De Gentse socialisten wilden zo tonen dat ze het belang van kunst, cultuur en volksoptplooiing hoog in het vaandel droegen. Voor de ruwbouw van het Feestlokaal werd opnieuw beroep gedaan op de Samenwerkende Bouwwerklieden.

Op het gelijkvloers kwam naast een volkscafé-restaurant ook een kruidenierswinkel. In de jaren 1950

Affiche van Constant Dratz uit 1924 voor een internationale tentoonstelling over het 50-jarig bestaan van de coöperatieve beweging in Gent. Op de achtergrond de Gentse torens en de achtergevel van Feestlokaal Vooruit.

verhuisde ook het warenhuis De Groote Magazijnen naar hier als Supercoop.

De afbeeldingen bij dit artikel komen uit het archief van Amsab-ISG. Op de Linx+dag kan je een geleid bezoek brengen aan dit interessante archief. Dat bevat een schat aan informatie over onze sociale geschiedenis. Samen met een gids krijg je inzicht in bijzondere stukken uit de collectie.

→ Marc Spruyt

➤ Meer lezen over het rode Gent? Bestel dan het boek '**Gent, een bakermat van democratie en socialisme**' van Joost Vandomele. Exclusief te koop voor 25 euro via www.linxplus.be/koop.

Straatkunstenaar Pol Cosmo

Gent telt heel wat straatkunst of street art en die kan je ontdekken tijdens een gegidste wandeling op onze Linx+dag op 23 september. Eén van de kunstenaars wiens werk je zeker zal tegenkomen is Pol Cosmo. Hij laat overal in Gent insecten opduiken. Hiermee wil hij kleur brengen in de stad, van de buurt een aangenamer plek maken om te leven en mensen op een positieve manier verrassen.

Hoe is straatkunst voor jou begonnen?

Pol Cosmo: “In het middelbaar was ik al geïnteresseerd in street art, maar toen deed ik daar niet echt iets mee. Het is pas veel later, rond mijn 30ste, dat ik zelf actief ben geworden. Er zijn een paar schuchtere pogingen geweest, die niemand zich gelukkig nog herinnert, maar geleidelijk heb ik dan toch mijn weg gevonden. Toen ik terug begon te tekenen, kreeg ik het idee om iets met die tekeningen op straat te doen, in plaats van ze in de kast te laten liggen.”

Wat doe je precies?

Pol Cosmo: “Ik maak een tekening van een bepaald insect, wat ik zo anatomisch correct mogelijk probeer te doen, en dan verwerk ik er patronen in. Die tekening op papier kopieer ik enkele keren. Elke kopie kleur ik apart in en knip ik vervolgens minutieus uit. Daarmee trek ik de straat op en die werkjes lijm ik op gevels, muren, omheiningen... Ik doe dat altijd stiekem, het is leuk als mensen er door verrast worden. Na verloop van tijd vervagen de kleuren, tot enkel de zwart-wit tekening overblijft. Regen, zon, wind, slakken... doen vervolgens de rest tot er uiteindelijk niets meer van overblijft.”

Doe je het altijd alleen?

Pol Cosmo: “Ja. Mensen vragen wel eens om mee te mogen, maar dat heb ik liever niet. Ik geniet van de rust, het alleen op pad zijn... Mettertijd ben ik ook gaan beseffen dat de plaats die ik op een gevel kies in zekere zin ook deel uitmaakt van het kunstwerkje. Ik had dat niet door in het begin, maar toen ik andere mensen eens een werkje van mij liet aanbrenge, dacht ik onmiddellijk: ‘Oei, dat zou ik nooit daar hangen, dat past daar hele-

maal niet!’ Vandaar dat ik dus ook geen werkjes opstuur naar mensen zodat ze die zelf zouden aanbrenge.”

Ontmoet je mensen die daar ook mee bezig zijn?

Pol Cosmo: “Soms wel, maar niet zo vaak. Ik ben een beetje een buitenbeentje in de street art wereld. Ik ben wat ouder dan de rest, ik gebruik geen spuitbussen, ik werk meestal vrij klein. Als ik zie wat andere graffiti-kunstenaars kunnen, ben ik snel geïntimideerd en denk ik ‘Wauw, dát zijn pas echte artiesten!’”

Waarom doe je het?

Pol Cosmo: “In het begin gewoon omdat ik het leuk vond en mensen op een positieve manier wou verrassen. Dat is nog steeds zo, maar er is geleidelijk ook een ecologisch verhaal bij gekomen. Ik vind het leuk te horen dat mensen zich dan gaan afvragen welk insect dat precies is en misschien zelfs het belang van insecten terug ontdekken. Ik hoor ook dat veel scholen zich door mij laten inspireren en de kinderen insecten laten tekenen in mijn stijl. Geweldig vind ik dat! En dan zijn er nog de heel persoonlijke verhalen die ik soms in mijn mailbox krijg en me telkens ontroeren.”

Welk gevoel geeft het als je er mee bezig bent? En wanneer je resultaat van je werk ziet?

Pol Cosmo: “Pure ontspanning. Meestal toch. Dingen die ik in opdracht doe, zorgen vaak voor wat meer spanning, maar dat is ook niet slecht: het houdt me scherp. Sommige opdrachten duwen me uit mijn comfortzone en dat is ook goed – af en toe toch.”

Hoeveel tijd besteed je eraan?

Pol Cosmo: “Elke dag. Ik werk bijna voltijds als psycholoog, maar er gaat quasi geen dag voorbij dat ik er niet mee bezig ben. ‘s Avonds, in het weekend, vakanties... er is altijd wel iets dat ik aan het doen ben. In de zomer hang ik veel rond op straat, in de winter maak ik meer nieuwe tekeningen.”

Wat zie je als hoogtepunten die je beleefd hebt?

Pol Cosmo: “Ik vind het een ongehooflijk voorrecht dat ik door mijn kunst zoveel nieuwe, interessante, inspirerende mensen heb mogen leren kennen. Mensen die ik anders nooit had gekend. Dat vind ik onbetaalbaar. Daar weegt geen enkele vette cheque

Ik vind het een ongelooflijk voorrecht dat ik door mijn kunst zoveel nieuwe, interessante, inspirerende mensen heb mogen leren kennen.

Pol Cosmo

of paginagroot artikel in de krant tegenop. Wat niet wil zeggen dat als er iemand nog een vette cheque over heeft, hij die niet aan mij mag geven hé...”

Merk je appreciatie?

Pol Cosmo: “Ik werk stiekem: ik laat mijn insecten ergens achter en vertrek liefst ongemerkt. Dat lijkt mij het leukst voor de mensen: de verrassing om plots iets op je gevel te zien verschijnen. Nadeel: ik zie dat moment van ontdekking bijna nooit, want ik ben dan al lang terug verdwenen. Maar ja, dat is mijn keuze, het draait niet om mij, het is hun momentje en

FOTO: © POL COSMO

ik hoef daar niet bij te zijn. Soms hoor ik achteraf iets, soms niet. Dat is allemaal ok.”

Waarom opereer je anoniem?

Pol Cosmo: “Als je soms eens buiten de lijntjes kleurt, is een schuilnaam wel handig. Maar goed, ik maak me geen illusies: zo moeilijk is het niet om mijn echte naam te achterhalen. Ergens is het ook gewoon een statement: het draait niet om wie ik ben. Er zijn al genoeg ‘nutteloze bekende Vlamingen’ en ik voel me niet geroepen om in dat rijtje te gaan staan.”

Is het ooit al anders uitgedraaid dan je verwacht had?

Pol Cosmo: “Uiteraard! Iedereen ziet de successen, maar de mislukkingen zijn er ook. Zeker in het begin reeg ik de mislukkingen vlotjes aan elkaar. Eén voorbeeld: ik kleefde ooit een insect op een gevel die in vrij slechte staat was. Het bezetsel zat al wat los, maar goed, ik dacht ‘met mijn lijm hangt dat dan ook weer wat vast’. Een paar maanden later was door de afwisseling van regen, koude en felle zon het insect losgekomen van de muur. Het is te zeggen: het insect hing nog vast aan het bezetsel, maar de hele ondergrond was van de gevel gevallen. Een groot gat waar de bak-

stenen bloot lagen dus. Ik kon door de grond zakken. Enfin, ik ben me bij die mensen gaan verontschuldigen, ook al kon ik daar echt niets aan doen, maar ze vonden dat helemaal niet erg. Sindsdien let ik wel beter op wat ik waar juist aanbreng. Maar ja, het zal nog wel eens verkeerd gaan hé, dat is onvermijdelijk.”

Wat zijn je toekomstplannen?

Pol Cosmo: “Ik maak eigenlijk geen toekomstplannen voor Pol Cosmo. Ik laat alles op me afkomen. Tot nu toe heeft dat altijd gewerkt. De opdrachten die me aanspreken, neem ik aan en de andere laat ik passeren.”

Denk je er ooit mee te stoppen?

Pol Cosmo: “Die vraag houdt me de laatste tijd vaker bezig: op welke leeftijd wordt het ‘zielig’ om nog op straat rond te hangen en met street art bezig te zijn? Wanneer word ik een vreemd, oud mannetje dat in Gent rondwaalt en die mensen nawijzen ‘dat is diene raren met zijn insecten’? Ik neem me voor om het te blijven doen zolang ik het leuk vind. Ik hoop dat mijn omgeving op tijd aan mijn mouw trekt als ik het ‘zieligheidspunt’ overschreden heb en het zelf niet door heb. Ik ben nu midden de veertig, dus ik hoop dat ik nog een paar

leuke jaren als Pol Cosmo voor de boeg heb.”

www.policosmo.com

→ *Hendrik Braet*

Wil jij ook jouw kleine of grote verhaal als maker kwijt?

Dit interview kadert ook in ons project ‘Stiel, wij zijn de makers’. We onderzoeken of maken ons fierder, sterker en gelukkiger maakt. In verschillende trajecten luisteren we naar makers en beleven we zelf wat maken met ons doet. Linx+ wil 100 makers in beeld brengen via foto (of video) en een kort interview over het plezier van het maken. We zoeken makers die zowel op de werkvloer als thuis niet te stoppen zijn. In het interview polsen we naar je drang om de handen uit de mouwen te steken, het plezier van het maken en het verschil in dynamiek op je werk of in je vrije tijd.

Wil jij ook jouw makersverhaal kwijt? Contacteer ons dan via info@linxplus.be.

Terugblik 2008-2012

In 2023 bestaat Linx+ 20 jaar. En dat laten we niet zomaar onopgemerkt voorbij gaan. Heel dit jaar besteedt Linxuit aandacht aan ons porseleinen jubileum. In deze tweede aflevering keren we terug naar enkele hoogtepunten uit de jaren 2008 tot 2012.

Nelson Mandela

Dat Linx+ wel eens grenzen verlegt, bewezen we in 2008 door welgeteld 1501 verjaardagskaarten in te zamelen voor de 90ste verjaardag van Nelson Mandela, de Zuid-Afrikaanse anti-apartheidsstrijder die president werd. Het leven en de strijd van Mandela voor gelijkheid en tegen racisme zijn een voorbeeld voor velen, luidde de motivatie. Alle kaartjes werden op 2 september 2008 overhandigd aan de Zuid-Afrikaanse ambassade in Brussel. De actie kaderde in het project 'Hope+Desir' naar aanleiding van het WK Voetbal dat in 2010 in Zuid-Afrika plaatsvond. Hope+Desir pikte hier op in door Zuid-Afrika op een andere manier te belichten: haar rijke cultuur, de problemen van de Aids-epidemie, het harde werken aan een multiculturele samenleving... Ook twee fototentoonstellingen toerden door Vlaanderen: 'Nelson Mandela: een portret' en 'Then and Now' waarin acht gerenommeerde Zuid-Afrikaanse fotografen hun land voor en na de apartheid lieten zien.

Reisbureau

Er werd in deze jaren nogal wat afgereisd bij Linx+ onder de noemer

AndersBekekenReizen: roodgroen getint, scherp geprijsd en gegidst door Nederlandstalige insiders, luidde het motto. Stonden onder meer op het programma: China, Cuba, Marokko, Polen, Zuid-Afrika, Barcelona, Berlijn, Liverpool, Lyon, Picardië, Parijs, Straatsburg... Niets ging Linx+ te ver. En dan was er natuurlijk ook nog de jaarlijkse minicruise vanuit Zee-

brugge naar de Noord-Engelse havenstad Hull, van waaruit je met de bus verder kon naar York. Op vrijdagavond de boot op en op zondagochtend weer terug. Vele honderden deelnemers maakten met hun ponden op zak mee de oversteek.

Ondersteboven van Vlamigrant

Na Oostende in 2008 en de Vlaamse Ardennen in 2009 namen de Ondersteboven-dagen gedurende twee jaren een pauze. In die jaren vormden Linx+ en ABVV-Senioren nog één werking, en die dubbele pet leidde

Stuur een verjaardagskaartje naar Nelson Mandela

Op 18 juli 1918 werd Nelson Mandela geboren, 90 jaar geleden dit jaar. Rederen zijn er genoeg voor felicitaties. Mandela was vrijheidsstrijder, verzoener, eerste president van het vrije Zuid-Afrika... Stuur uw gelukwensen naar Nelson Mandela. Kijk op www.hopedesir.be voor het verjaardagskaartje.

GEFELICITEERD

90

NELSON MANDELA

Meer weten over Nelson Mandela, Zuid-Afrika nu en de apartheid toen? Linx+ heeft twee fototentoonstellingen gemaakt die dit jaar door Vlaanderen toeren. 'Nelson Mandela: een portret' vertelt het verhaal van het veelbewogen leven van Nelson Mandela. 'Then and Now' laat Zuid-Afrika vóór en na de apartheid zien door de ogen van acht gerenommeerde Zuid-Afrikaanse fotografen. Kijk op www.hopedesir.be voor de expo-kalender.

www.hopedesir.be 02 289 01 70 info@hopedesir.be

vaak ook tot een dubbele agenda. Bijzonder was dat in 2009 de streek rond Ronse niet gedurende één dag maar heel de zomer lang Ondersteboven werd gezet met wandelingen, fietstochten, busuitstappen, rondleidingen en de tentoonstelling Vlami-grant over de migratiegeschiedenis van Vlamingen op zoek naar een beter leven, zoals de astmannen of de mijnwerkers in Marcinelle. In 2012 werd Stad Ondersteboven herboren als Linx+ Trefdagen – de eerste ging in 2012 door in Aalst, met minder ambitieuze en eerder kleinschalige programma's (maar altijd wel een boottocht).

Vrijwilligersforum

Soms heette het 'inspiratiedag', dan weer 'vrijwilligersforum', maar het doel was steeds hetzelfde: de Linx+-vrijwilligers samen brengen, van gedachten wisselen en inspireren voor hun afdelingsactiviteiten, zoals hier in Brugge in 2012.

Straffe Fotowedstrijden

In 2008 was het 60 jaar geleden dat vrouwen parlementair stemrecht kregen in België. Reden genoeg voor Linx+ om 'Straffe Madammen' als thema te nemen van de jaarlijkse Beweging Fotografen wedstrijd. Het jaar daarop was 'Fair Play' het thema,

naar aanleiding van het WK Voetbal in Zuid-Afrika. 'Werkbaar werk' was het thema in 2010, 'Mijn onbekende buur' in 2011 en 'Samen' in 2012.

OPROEP 20 jaar Linx+ vieren we samen met jullie op zaterdag 23 september in Gent. Heb jij ideeën over hoe je als Linx+afdeling deze dag mee vorm kan geven? Wil je zelf iets voorstellen, opvoeren of vertellen? Contacteer dan lotte.peeters@linxplus.be.

Gids in de kijker: Marie Louise De Roeck

Marie Louise is onze gids in Charleroi. Samen met Paul Van Hoorick werkte ze een Anders Bekeken wandeling uit in deze – zoals ze zelf zegt – verrassende stad. Op zaterdag 15 juli neemt ze jullie mee op wandel. Na 45 jaar in deze stad te wonen, vertelt ze er nog altijd vol passie over.

Wie is Marie Louise De Roeck?

Marie Louise: “Ik stond vroeger in het onderwijs, nu ben ik gepensioneerd en aan de slag als gids, ook voor Linx+. Tijdens mijn onderwijsperiode maakte ik verschillende projecten rond sociale onderwerpen, zoals de verjaardag van de overwinning op het fascisme. Toen ik met pensioen ging, vroegen ze me om te gidsen in Charleroi. Bij Linx+ ben ik terecht gekomen door de verschillende ABVV-groepen die de mijnsite van Marcinelle bezochten. Ik kreeg dan de vraag om ook voor Linx+ te gidsen.”

En wat maakte dat je ‘Ja’ zei op die vraag? Wat is je motivatie om te gidsen bij Linx+?

Marie Louise: “Ik doe dat al vele jaren met veel plezier. Ik kan dan alles uit de kast halen als het over sociale onderwerpen gaat. Bij het Linx+-publiek kan ik extra inzoomen op de sociale bewogenheid in Charleroi en de arbeidersstrijd in detail uitleggen. Ik vind het ook leuk om nieuwe mensen te ontmoeten en tijdens de wandelingen in dialoog te gaan. Je kan het zien als sociale enquêtes. Het is heel interessant om het met mensen over Charleroi te hebben, omdat ze vaak verrast zijn over hoe interessant de stad is. Dingen die er zijn gebeurd, hadden impact op heel het land. De sociale-zekerheidsbeweging startte eigenlijk daar. Mensen zitten vaak vast aan het beeld dat Charleroi de lelijkste stad van België is. Tijdens de wandeling ontdekken ze dan dat er bijvoorbeeld veel kunst aanwezig is, ook in het stadhuis.”

Charleroi heeft dus veel verrassingen in petto. Welk parcours bewandel je om deze te ontdekken?

Marie Louise: “We vertrekken aan het station en gaan van daaruit naar het stadhuis en de basiliek. In het eerste deel van de stad is er al veel

vernieuwing en is er veel street art. We komen ook langs de nieuwe universiteit die weer meer toekomst wil geven aan de jeugd. La cité des métiers is de naam van het project dat de brain drain in Charleroi moet tegen gaan. Daar bespreken we de geschiedenis van de *Université du Travail* (geen echte universiteit, maar een technisch instituut, nvdr). De tour doet beter begrijpen waarom Charleroi een bouwwerf is. We zoomen in op de sociale geschiedenis én blikken vooruit op de toekomst van de stad.”

Voor wie nu nog niet overtuigd is: waarom moeten we meewandelen op 15 juli?

Marie Louise: “Omdat je iets heel verfrissends nieuw zal zien. Je hebt zowel geschiedenis als de huidige objectieven van de stad die je ziet groeien. De bouwwerken zullen tegen de wandeling voor het merendeel gedaan zijn. Zo vertellen we over heden, verleden én toekomst. Ik toon een andere kant van de stad. Het verhaal van opgang, neergang en herstel, wat ook mooi te zien is in de verschillende gebouwen in de stad.”

→ Lotte Peeters

Van Charleroi tot Oostende

Je kan nog steeds mee op pad met onze gegidste Anders Bekeken-wandelingen. Die laten je telkens met andere ogen naar een bepaalde stad kijken, met sociale geschiedenis als invalshoek – verrassend en leerrijk tegelijk. Deelnemen kan voor 9 euro of 1,80 euro met UiTPAS-kansentarief. Alle wandelingen zijn op een zaterdag.

Meer info en inschrijven via www.linxplus.be.

Je vindt er ook alle info om zelf een gegidste wandeling te organiseren met je afdeling. Je kan kiezen uit een 50-tal wandelingen. Als Linx+ afdeling betaal je hiervoor 75 euro ipv 125 euro.

- 08/07: **Luik**
- 15/07: **Charleroi**
- 19/08: **Herstal**
- 26/08: **Verviers**
- 09/09: **Ronse**
- 23/09: **Gent** (Linx+dag)
- 07/10: **Oostende**
(Straffe Madammen wandeling)
- 21/10: **Brussel** (Kuregem)
- 11/11: **Antwerpen** (havenarbeid)
- 25/11: **Aarschot**
- 02/12: **Tongeren**
- 16/12: **Halle** (Zennevallei)

Als eerste op de hoogte blijven van nieuwe wandelingen? Abonneer je dan op ons e-zine tips voor je vrije tijd via www.linxplus.be/nieuwsbrief.

Het stadhuis van Charleroi

Luister naar onze podcast **Blik Historik**

Blik Historik is de podcast waarin Linx+ je mee op reis neemt door onze sociale geschiedenis. Je kan nu reeds volgende afleveringen beluisteren via jouw favoriete podcastplatform.

1. Overleven in Leuvense gangen

De Jean Bulenswijk – op een half uurtje stappen van het station van Leuven – was ooit één van de vele gangen of

beluiken waar de arbeiders woonden die de industrie van Leuven lieten draaien. In de 19de eeuw was dit een straat waar verschillende grote gezinnen dicht op elkaar woonden, nu is het een rustige wijk aan de rand van de stad. Vandaag zijn de arbeidershuisjes beschermd erfgoed. Wij gingen er een kijkje nemen, samen met historicus **Luc Minten**, auteur van het boek '(Over)leven in Leuvense gangen', en **Jo Walbers**, die er in de jaren 1980 een vervallen huisje kocht en helemaal opknapte.

2. Vakantiekolonies

Honderdduizenden kinderen trokken ooit met de mutualiteit op z o m e r k a m p . Voor velen was het de eerste

keer dat ze de zee zagen. Die vakantiekolonies kaderden in de uitbouw van het sociaal toerisme, dat na de Tweede Wereldoorlog goed op gang kwam. **Martine Vermandere** (Amsab-ISG) en **Jo Rousseau** (voormalig directeur van De Barkentijn/Kindervreugde in Nieuwpoort) weten er alles over. Wie waren de kinderen die hier op vakantie kwamen? Waarom kwamen ze naar hier? En wat rest er nog van de droom van vakantie voor iedereen?

3. Vrouwenstrijd

Cecile Rapol was erbij op de allereerste vrouwen-dag in 1972. Sindsdien miste ze zowat geen enkele editie. 84

is ze ondertussen en nog steeds overtuigd feministe. Cecile heeft 50 jaar ervaring in de strijd voor gelijke rechten tussen mannen en vrouwen. Ze opende in 1980 het Vrouwenhuis in Roeselare en werd in 1994 gemeenteraadslid voor de socialisten. Maar ze is ook moeder van 4 kinderen en stopte met werken om voor haar kinderen te zorgen. Hoe ze dat allemaal rijmt met haar feminisme en of vrouwenstrijd nog wel iets van deze tijd is, verneem je allemaal in deze podcast. Ook haar dochter **Marieke Kindt** schoof mee aan tafel.

4. De strijd tegen tbc / 100 jaar De Mick

De Belgische Transportarbeidersbond BTB bouwde in de jaren 1920 in Brassaat een sanatorium voor

tbc-patiënten. Naar schatting 15.000 arbeiders zouden in de loop der jaren in De Mick behandeld worden. Tuberculose was één van de grote sociale plagen van de 19de eeuw. Rond De Mick ontstond ook een grote Vriendenkring van vrijwilligers die via talloze activiteiten geld inzamelden. Na de Tweede Wereldoorlog werden zij zelfs één van de grootste concertorganisatoren in Antwerpen. Historicus **Donald Weber** (Amsab-ISG) stelde de geschiedenis van 100 jaar De Mick te boek. **Fons Geeraerts** was voorzitter van De Mick en is oud-BTB-secretaris.

5. Strijd voor stemrecht

Het politieke stemrecht dat we vandaag kennen, kwam er maar dankzij de volgehouden strijd van duizenden

mannen en vrouwen gedurende tientallen jaren. Samen met professor **Gita Deneckere** (Universiteit Gent) en historicus **Luc Peiren** (Amsab-ISG) blikken we terug op de strijd voor het algemeen stemrecht in België van 1830 tot nu, op de grote strijdmomenten en verwezenlijkingen, maar ook op de offers die daarvoor werden gebracht. Waarom voerde België in 1831 het cijns kiesrecht in? Welke strategie volgde de BWP om hierin verandering te brengen? En waarom duurde het zolang vooraleer vrouwen stemrecht kregen?

6. Coöperatie Vooruit

Met historicus **Hendrik Defoort** – auteur van het boek 'Werklieden bemint uw profijt!' – praten we over het 'Gentse

model'. De Belgische Werkliedenpartij (BWP) was eind 19de eeuw de sterkste socialistische formatie van Europa. Het fundament ervan was het coöperatief model, de organisatorische vertaling van een samengaan van elementen uit het marxisme en het progressief liberalisme. Dat huwelijk resulteerde in 'een klein socialistisch universum'. De sleutel tot succes was het appelleren aan het eigenbelang van de arbeiders. Zette het ook buitenlandse sociaaldemocraten aan tot consumeren voor de revolutie?

Je vindt Blik Historik onder meer op Spotify en Apple. Je kan ook luisteren via onze website : www.linxplus.be/podcast.

Herdenkingsdag in Borgerhout

Op 16 april 2023 organiseerde Linx+ samen met het Masereelfonds, ABVV-regio Antwerpen en district Borgerhout een herdenkingsdag voor de slachtoffers die vielen in de strijd voor het algemeen stemrecht. Dit jaar was het immers 130 jaar geleden dat in Borgerhout vijf arbeiders werden doodgeschoten die op straat kwamen om stemrecht te eisen. Onmiddellijk daarna werd het cijnsbiesrecht vervangen door het algemeen stemrecht (weliswaar enkel voor mannen). Ter gelegenheid van deze herdenkingsdag schreef onafhankelijk stadsdichter Ruth Lasters dit gedicht.

Wiek

In memoriam Jos Van Diependael, Cornelius Biscop, Gust Herreygers, Filip Bossiers en Benedictus Van de Ven: de arbeiders die in 1893 aan den Bougie het leven lieten in hun cruciale strijd voor stemrecht.

Een stemhok is een pashokje waar men gelijkheid past,
even aantrekt snel over de overall of over het kostuum van de bankier.

Jawel, meneer, 't flatteert u zeer, zo'n egaal pak van draad voor draad geweven
democratie. Al schiet de rijkaard hier nog wel
meerdere lagen aan over elkaar zoals een ordinaire winkeldief.

Nee, juffrake, gij nog niet in 1893 hier. Uit stemgordijnen knipt men pas
iets als een vrouwensnit
nadat het halve mandom eerst twee keer bij het schieten
de waanzin alle goudvissen liet winnen
in talloze bokalen vol soldatenbloed.

En als er nog eens driekwart eeuw daarna, in 21ste-eeuwse stemlokalen
TL-licht flikkert, voelt menig Borgerhoutenaar instinctief
dat daarin eigenlijk nog altijd flakkert
Den Bougie, het schijnsel van het lef der arbeiders

die hun leven lieten voor medezeggenschap, het refuseren
van het kneedbaar kaarsvet zijn op feesttafels der bourgeoisie.

Als ik ontielig vroeg op weg naar 't werk
langs villa's loop, nog steeds in diepe, warme slaap
en Calimerokou raast door mijn keizerrijk een brooddoos klein

steekt nu eens Jos, dan weer Gust, Cor, Filip of Benedikt
met lucifers die ik niet zie,
een eeuwenoude moed in mij aan, hun dapperheid van toen.
Waar een wil is,
is een wiek.

→ Ruth Lasters

Dit gedicht is ook als poster verkrijgbaar op onze Linx+dag in Gent op 23 september!

Ruth Lasters leest haar gedicht voor.

De evocatie lokte veel publiek.

Onze stemrecht-expo in jouw buurt?

Borgerhout kreeg de primeur van onze stemrecht-expo, maar de komende maanden zal je die ook nog elders zien opduiken. Volgende locaties staan reeds ingeboekt:

- 14 tot 23 juli: **Gentse Feesten** (Ons Huis, Vrijdagmarkt, Gent)
- 9 en 10 september: **Open Monumentendag** (Ons Huis, Vrijdagmarkt, Gent)
- 9 en 10 september: **Manifesta** (Hippodroom, Oostende)
- 23 september: **Linx+dag** (Industriemuseum Gent)
- 14 en 15 oktober: **Houthalen Laak** (Linx+ De Geburen)

Ook geïnteresseerd?

Je kan de expo gratis ontlenen. De expo bestaat uit 28 rollbanners van 85 cm breed en 1 rollbanner van 1 m breed. Voor de volledige opstelling heb je 25 lopende meters nodig, maar een gedeeltelijke opstelling is ook mogelijk.

De expo belicht de verschillende strijdmomenten en verwezenlijkingen. Per historisch momentum zijn er twee panelen: een tekstpaneel en een paneel met archiefbeelden. De gebeurtenissen in Borgerhout (5 doden in 1893) en in Leuven (6 doden in 1902) worden telkens op drie panelen belicht. Je krijgt bij de expo een pakketje met gratis meeneemkrantjes en een depot van de catalogus. Bij de expo hoort ook een audiogids die via QR-codes kan beluisterd worden (met eigen smartphone en oortjes). De expo kwam tot stand in samenwerking met Amsab-ISG.

Meer info via info@linxplus.be of www.linxplus.be/projecten/expo-stemrecht.

De tentoonstelling in het districtshuis van Borgerhout.

Nieuw Linx+boek: Leve het stemrecht voor iedereen!

Democratie is niet vanzelfsprekend. Ook in België niet. Het politieke stemrecht zoals we dat vandaag kennen, kwam er maar dankzij de volgehouden strijd van duizenden mannen en vrouwen gedurende tientallen jaren. Sommigen betaalden dat met hun leven, raakten gewond of werden er voor opgesloten in de gevangenis. In Borgerhout en Leuven vielen er doden, net zoals in Brussel en in verschillende Waalse steden. Zij stredden voor het stemrecht dat wij vandaag genieten en verdienen een blijvende plaats in de eregalerij van onze democratie.

Deze publicatie is de catalogus (88 p.) van onze gelijknamige expo en biedt een overzicht van de verschillende strijdmomenten en verwezenlijkingen, van het cijnskiesrecht (1831) over het algemeen meervoudig mannenstemrecht (1893) en het algemeen enkelvoudig mannenstemrecht (1919) tot het vrouwenstemrecht (1948) en het stemrecht vandaag. Rijkelijk voorzien van illustraties uit verschillende archieven. Historici Gita Deneckere (Universiteit Gent) en Luc Peiren (Amsab-ISG) plaatsen die gebeurtenissen in hun historisch kader.

Bestellen kan voor 15 euro via www.linxplus.be/koop.

Expo Grote Prijs Sociale Fotografie in Gent

Wie wint onze zesde Grote Prijs Sociale Fotografie? Op donderdag 13 juli 2023 ben je van harte welkom op de prijsuitreiking, vanaf 19u in Ons Huis op de Vrijdagmarkt in Gent. Terwijl je smult van lekkere

hapjes en dj Cozy Cozy zorgt voor een knusse sfeer kan je de zeven laureaten bekijken én maken we de hoofdwinnaar bekend.

Kan je er niet bij zijn op 13 juli maar wil je toch de laureaten komen bewonderen? Dat kan, want gedurende tien dagen Gentse Feesten – dus van vrijdag 14 juli tot zondag 23 juli – kan je tussen 14u en 18u de foto-expo komen bezoeken in Ons Huis. Elke dag geeft één van de laureaten een rondleiding. We voorzien een bar met democratisch geprijsde drankjes en je kan meestemmen voor de publieksprijs.

Geraak je er niet tijdens de Gentse Feesten? Ook dan hebben we goed nieuws voor jou, want alle laureaten worden ook gepubliceerd in RAUW 2023, ons Sociale Fotografie Magazine (verkrijgbaar vanaf december).

Expo Schafftijd in Brussel

Hoe brengen mensen hun schafftijd vandaag door? Dat was de centrale vraag van onze wedstrijd Bewogen Fotografen dit jaar. Inzenden voor de wedstrijd kan niet meer en voor de prijsuitreiking is het nog wachten tot in december, maar een selectie van foto's kan je van 28 augustus tot 1 september 2023 wel al gaan bekijken in het Warandepark in Brussel op Boterhammen in het Park, ism Amsab-ISG en AB.

Dag van de Sociale Fotografie in Antwerpen

Wil je er bij zijn op de prijsuitreiking van onze wedstrijd Bewogen Fotografen én de lancering van ons nieuwe sociale-fotografiemagazine RAUW? Kom dan op zaterdag 2 december 2023 naar onze tweede Dag van de Sociale Fotografie in het Zuiderpershuis in Antwerpen. Op het programma staan ook nog workshops, ontmoetingen met fotografen en een debat met professionele fotografen. Alle reden om die datum nu al in je agenda te noteren!

Boterhammen In Het Park

Van **maandag 28 augustus tot vrijdag 1 september 2023** palmt het gratis zomerfestival Boterhammen In Het Park opnieuw het Brusselse Warandepark in. Elke middag kan je komen luisteren naar Nederlandstalige muziek. Spinvis en Porcelain (maandag), LeBlanc (dinsdag), Pomme-lien Thijs en Ysmé (woensdag), Vieze Meisje (donderdag), Frank Vander linden en Laïs (vrijdag). Meer info op www.abconcerts.be.

Wil je als eerste op de hoogte blijven van het volledige programma en de start van de ticketverkoop? Schrijf je dan snel in op ons e-zine rond sociale fotografie INFRAROOD via linxplus.be/infrarood.

3 x zomeraanbod

Ook deze zomer kan je weer mee op stap met onze gegidste groepsbezoeken langs erfgoed, kunst en fotografie. Inschrijven kan via onze website www.linxplus.be.

Donderdag 6 juli: Kempens Diamantcentrum Nijlen

Jan Eduard Claes richtte in Nijlen eind 19de eeuw de eerste diamantslijperij in de Antwerpse Kempen op. Velen volgden zijn voorbeeld en gedurende een groot deel van de 20ste eeuw bood de diamantbewerking een enorme werkgelegenheid in de Kempen. Deze nijverheid zorgde voor ingrijpende sociale en economische veranderingen. Alle aspecten van dit ambacht komen aan bod in het Kempens Diamantcentrum. In het Diamantcentrum ontdek je het schitterende verleden van het Kempense vakmanschap op interactieve manier. Je vindt er authentieke gebruiksvoorwerpen zoals slijptangen, doppen en machines. De diamantbewerker vertellen je er hun verhaal in beeld en klank.

→ Op donderdag 6 juli om 13u30 kan je met Linx+ een gegidste rondleiding volgen in het Kempens Diamantcentrum en oude slijperij Lieckens in Nijlen. Aangevuld met syndicale verhalen door oud-vakbondsman Freddy Kerkhofs, die de sector door en door kent.

⋮ Tickets: 9 euro of 1,80 euro met
⋮ UiTPAS-kansentarief.

Vrijdag 28 juli: Verbeke Foundation in Kemzeke (Stekene)

Al 15 jaar lang is dit een plek waar kunst en natuur elkaar ontmoeten en waar een andere manier geboden wordt om kunst te presenteren en te beleven, ver van de codes van institutionele musea. Met zijn 12 hectare natuurgebied en zijn 20.000 m² overdekte ruimten is de Verbeke Foundation in het Oost-Vlaamse Kemzeke één van de grootste privé-initiatieven voor hedendaagse kunst in Europa. Cultuur, natuur en ecologie komen er samen. De ruimte herbergt een indrukwekkende verzameling van moderne en hedendaagse kunst en biedt als kunstenvrijplaats ook kansen aan jonge kunstenaars. De rondleiding duurt ongeveer anderhalf uur.

→ Op vrijdag 28 juli 2023 om 14u kan je met Linx+ een gegidste rondleiding volgen. Denk eraan gepaste kleding en schoenen te dragen, want de rondleiding vindt zowel binnen als buiten plaats. Je kan achteraf het museum en de tuin verder vrij bezoeken.

⋮ Tickets: 15 euro of 3 euro met
⋮ UiTPAS-kansentarief (inkom
⋮ museum + gids).

Zondag 27 augustus: Lens op de Mens in Pelt

Het 'Lens op de Mens'-Fotofestival in het Limburgse Pelt is dit jaar aan zijn vierde editie toe. En het is opnieuw een groots evenement. Meer dan 1.200 foto's worden tentoongesteld in de straten en op de pleinen van Overpelt-Centrum. Naast een selectie van zo'n 900 ingezonden foto's zijn er nog talrijke gasttentoonstellingen te bewonderen. De wereldberoemde fotograaf Martin Parr is de absolute topper onder de gastfotografen. Het fotofestival heeft ook oog voor de actualiteit, zoals de oorlog in Oekraïne.

→ Op zondag 27 augustus 2023 van 13u tot 15u organiseert Linx+ een gegidste rondleiding. Afspraak om 12u45 aan CC Palethe, Jeugdlaan 2. Einde om 15u aan café Het 8ste Sacrament, Rodenbachlaan 48. Na de rondleiding kan je daar nog iets drinken (niet inbegrepen) en heb je de nodige tijd voor een vrij bezoek.

⋮ Tickets: 9 euro of 1,80 euro met
⋮ UiTPAS-kansentarief.

BOEK

De ongelijkheidsmachine

Hoe kan het dat een handvol mensen meer bezit dan de helft van de wereldbevolking en waarom wordt die obscene concentratie van rijkdom niet weggehoond? Vragen die ertoe doen. Zeker in tijden van grote en kleine cultuuroorlogjes rond de roerselen van de nationale identiteit is kritisch onderzoek naar de pijlers van de ongelijkheid een must. Extreme ongelijkheid gaat immers over meer dan waanzinnige bankrekeningen. Het is een machine die haar territorium voortdurend uitbreidt, samenlevingen omwoelt, de verzorgingsstaat ontrafelt en uiteindelijk ook de democratie uitholt.

In 'De ongelijkheidsmachine' onderzoekt **Paul Goossens** de permanente botsing en de onmogelijke pacificatie tussen voorstanders van een meer egalitaire samenleving en elites die hun privileges willen behouden. 'Het is kiezen', aldus Goossens, 'tussen de koopkracht van de bevolking of de privileges van de nieuwe feodale heersers, de geldaristocratie.'

BOEK + LEZING

Mens voorbij markt

Oud-Linx+medewerker **Jurgen Masure** schreef een boek over de nood aan een nieuwe economie in tijden van klimaatverandering. Het klimaat frituurt de planeet, de sociale ongelijkheid neemt toe, er woedt een energiecrisis van jewelste. Toch kan het anders. Het marktfundamentalisme heeft onze samenleving duidelijk ontwricht. 'Mens voorbij markt' gaat dieper in op de neoliberale logica erachter én stippelt een pad uit naar beter. Hoe ethisch zijn cryptomunten? Hoe komt het dat big tech zoveel macht heeft? En op welke manier werkt het economische systeem het dreigende populisme en fascisme in de hand? Om dit alles te verklaren, grijpt de auteur terug naar Karl Polanyi, een wat obscure econoom uit de vorige eeuw.

Je kan Jurgen, die thans aan de slag is als BBTk-secretaris, ook boeken voor een lezing over economie, filosofie, klimaatverandering, dieren- en mensenrechten of syndicalisme.

Contact: jmeasure@bbtk-abvv.be.

NOVELLES

Helden van het verzet

Helden van het verzet vzw brengt een prachtige reeks novelles uit als herinnering aan onze verzetshelden. De kleine boekjes, van de hand van **Tim Van Steendam**, hebben een grote boodschap: dat nooit meer! Deel 1 'De weg naar San Sebastian' vertelt over de heldendaden van Andrée De Jongh in november 1942. Terwijl een groot deel van Europa kreunt onder de bezetting door nazi-Duitsland, helpt Andrée De Jongh twee geallieerde piloten te voet ontsnappen via de Pyreneeën, een ruige bergketen op de grens tussen Frankrijk en Spanje. De jonge Belgische verzetsvrouw heeft dan, op groot gevaar voor eigen leven, al meer dan twintig tochten achter de rug. Verscheurd door tegenstrijdige emoties beleeft ze een intens gevoel van vrijheid.

Ook het tweede boekje in de reeks – 'Broeders sterven niet' – verscheen inmiddels, en er volgen er nog meer. De boekjes zijn te koop via Standaard Boekhandel. Meer info: www.heldenvanhetverzet.be.

EXPO

236 – land(es)capas from the 20th convoy

Deze tentoonstelling toont een artistieke kijk op een uitzonderlijke episode in de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Op 19 april 1943 verliet het 20ste transport het doorgangskamp Mechelen om 1631 Joden naar Auschwitz te deporteren. Dankzij verzetsacties, zowel binnenin als buiten de wagons, wisten 236 van deze gedeporteerden uit de trein te springen die hen naar de vernietiging leidde.

Fotograaf **Jo Struyven** grijpt terug naar deze unieke daad van rebellie in West-Europa tijdens het naziregime en toont ons de landschappen waarin dit weinig bekende verhaal zich afspeelde. De foto's vormen een eigentijds 'memoriaal' als antwoord op de onverschilligheid die vandaag deze kale landschappen kenmerkt, waar geen menselijke aanwezigheid verschijnt, en die toch beladen waren met (on)menselijkheid. Er zijn ook getuigenissen van ontsnapte vluchtelingen uit het 20ste transport.

➤ Nog tot 14 augustus 2023 in het Joods Museum in Brussel.
www.mjb-jmb.org

EXPO

Oog(st)

Filip Claus is vooral bekend als baanbrekende fotograaf bij De Morgen. Zowel zijn spraakmakende portretten van Belgische politici als zijn indringende beelden van conflicten in Zuidoost-Europa, Afrika en vooral het Midden-Oosten, behoren intussen tot het collectief geheugen. Claus bleef ook na zijn vertrek bij De Morgen actief als geëngageerde straatfotograaf. Hij omschrijft zichzelf als een guerrillastrijder met het fototoestel als enige wapen. Zijn beelden zijn verhalen, gemaakt met veel oog voor detail.

De tentoonstelling Oog(st) trekt je mee in meer dan veertig jaar recente geschiedenis. De tekst en uitleg bij de vaak beklijvende beelden geven je, samen met de persoonlijke commentaar van Claus, een kijk op de niet altijd evidente werkomstandigheden van de fotograaf.

Nog tot 20 augustus in de Sint-Pietersabdij Gent (dinsdag tot zondag, van 10 tot 18 uur). Ook groepsrondleidingen mogelijk.

➤ Info en tickets:
www.filipclaus.be/oogst

FOTO: © FILIP CLAUS

PODIUM

Marcella Piessens

Altijd verrassend en sfeervol, boordevol humor en levenswijsheden. Dat is het minste dat je kan zeggen over de verhalen die Marcella Piessens vertelt. Marcella is vrijwilligster bij onze afdeling **Linx+ CC Boontje** uit Sint-Niklaas. Al vele jaren staat ze op de planken met haar zelf geschreven verhalen. Cultuur op mensenmaat binnen het verenigingsleven. Zo is er een uurtje Boon vol emotie, ontroering, grappen en grollen over onze grote Aalsterse volksschrijver Louis Paul Boon. Maar er zijn ook nog vijf andere verhalen die Marcella met plezier komt vertellen. Zoals over Fien, uitbaatster van een volkscafé. Of over Nelly, de jongste telg uit een kappersfamilie. Over Liliane en 'den brei'. Over Ilona, die hier na de Tweede Wereldoorlog een nieuw leven komt opbouwen. En over Wieske Van Tereken, een eenvoudige arbeidersvrouw uit een volkswijk in Sint-Niklaas.

➤ Marcella kan je boeken via lucienmarcella@skynet.be of 0477 64 60 98. Uitkoopsom: 120 euro tot 40 aanwezig + verplaatsingskosten. Geluidsversterking gratis.

Eugeen Van Mieghem

Niet koning, keizer of admiraal, maar de werkmens stellen zij centraal. In deel 6 van onze Linxuit-reeks 'Kunstenaars van de arbeidersklasse': Eugeen Van Mieghem (1875-1930), de tekenaar die de miserie deelde van arbeiders en migranten.

Van alle kunstenaars die we hier reeds bespraken, is de Antwerpenaar Eugeen Van Mieghem ongetwijfeld de vandaag meest geliefde – en dat hebben we voornamelijk te danken aan de inspanningen van Erwin Joos, curator van het Van Mieghem Museum in Antwerpen. Nochtans kreeg Van Mieghem tijdens zijn leven zijn kunstwerken niet aan de straatstenen kwijt. Ook na zijn dood in 1930 (hij is amper 55 en sterft aan een hartaderbreuk) raakt hij snel in de vergetelheid.

Terwijl vandaag het voltallige havenpatronaat en zelfs de Vlaamse minister-president zich graag laten fêteren op de opening van een nieuwe Van Mieghem-expo, haalde de Antwerpse burgerij er destijds zijn neus voor op. Hoewel hij zich nooit voor een politieke kar liet spannen, is Van Mieghem 'te socialistisch' voor de burgerij (en te anarchistisch voor de socialisten...). Van Mieghem tekent immers geen dromerige landschapstaferelen – zoals vele andere kunstenaars in die tijd – maar wel de rauwe miserie die zich vlak voor zijn deur afspeelt. De armoedige leefwereld van havenarbeiders, leeglopers, hoertjes en migranten is zijn alles behalve vrolijke onderwerp. (Al krijgen zijn lachende havenboefjes en poseerende zakkennaaiers later eerder iets zoetigs en lieflijks.)

Hij woont in de oude havenbuurt, in de Montevideostraat op het Antwerpse Eilandje, recht tegenover de magazijnen van de Red Star Line. Dag in dag uit ziet hij daar de havenarbeiders (de zogeheten buildragers) in penibele werkomstandigheden zwegen – laden en lossen van schepen gebeurt nog grotendeels manueel. De straat is zijn atelier. Anders dan bij Constantin Meunier spreekt er geen heroïek uit zijn tekenstijl. Zijn kunst is even ruw en hoekig als het volk dat hij in beeld brengt: tekeningen in dik zwart krijt en met wilde arceringen (later volgen er ook nog enkele schilderijen met kleur). Van Mieghem volgt les aan de Antwerpse academie, maar daar vinden ze zijn tekenstijl maar niks (te rechttoe rechtaan). Rond zijn 21ste wordt hij er buiten ge-gooid.

“Hier lijkt niemand zich te interesseren voor kunst.

Niemand ziet hier de grandioze schoonheid van de dokken en van het onbehouden volk!”

Eugeen Van Mieghem in 1901

Ondanks een baantje in het vrachtbedrijf van zijn vader heeft Van Mieghem het niet breed. Als een razende reporter tekent hij op elk papier dat hij te pakken krijgt. Tot zijn meest unieke werken behoren zijn schetsen van Joodse migranten die begin 20ste eeuw de pogroms in Oost-Europa ontvluchten en via de Red Star Line vanuit Antwerpen de oversteek naar New York willen maken, op zoek naar een betere toekomst. Geen enkele andere kunstenaar, waar ook ter wereld, heeft deze haveloze landverhuizers zo direct in beeld gebracht.

→ Marc Spruyt

Eugeen Van Mieghem zelf ontdekken

Het oeuvre van Van Mieghem is immens. Het gaat om duizenden tekeningen en pastels. Een 200-tal werken zijn te bewonderen in het Eugeen Van Mieghem Museum (Ernest Van Dijckkaai 9, 2000 Antwerpen, www.vanmieghemmuseum.com; toegang: 4 euro). Enkel open op zondag en maandag tussen 14u-17u (niet op feestdagen en in juli-augustus). Op andere dagen zijn op aanvraag ook gegidste groepsbezoeken mogelijk (tarief: 110 euro).

Je kan ook een gegidste Eugeen Van Mieghem-beeldenwandeling volgen. De wandeling beschrijft de groei van de oude haven (tussen 1803 en 1930), de rijke geschiedenis van de Red Star Line en het leven en werk van Eugeen Van Mieghem. Onderweg kom je vijf levensgrote bronzen beelden tegen geïnspireerd op het werk van Van Mieghem. Prijs: 110 euro.

Het Red Star Line Museum (Montevideostraat 3, 2000 Antwerpen, www.redstarline.be) toont permanent 12 kunstwerken van Eugeen Van Mieghem, afkomstig uit de collectie van 613 werken uit het Prentenkabinet van de stad Antwerpen. Open van dinsdag tot zondag van 10 tot 17 uur. Tickets: 10 euro / gratis met de Museumpas. Groepsbezoeken: 90 euro (max. 15 deelnemers) + 25 euro administratiekost + tickets museum.

De twee musea liggen 1,5 km uit elkaar en kan je makkelijk combineren in een daguitstap (opgelet: elk museumbezoek is apart te boeken).

De twee musea liggen 1,5 km uit elkaar en kan je makkelijk combineren in een daguitstap (opgelet: elk museumbezoek is apart te boeken).

→ Lees meer

www.linxplus.be/eugeenvanmieghem

Eerder verschenen in deze reeks: Rik Poot / Frans Masereel / Cécile Douard / Constantin Meunier / Louis Deltour